

OBSAH.

PŘEDMLUVA	str. III
JOS. TH. MÜLLER (od F. M. Bartoše)	„ IX

KNIHA PRVNÍ

OD HUSA AŽ K „NOVÝM BRATRŘÍM“ 1400—1496.

Hlava první.

České Viklefství a Husité.

Předchůdci Husovi 3. — Viklefstův vliv 4. — Lollardj, P. Payne, Mik. z Drážďan 5. — Jakoubek ze Stříbra, M. J. Hus 6. — Čtyři pražské artikule 7. — Táboři 8. — Orebité 9. — Kompaktáta 10. — Reakce a potíže let čtyřicátých 11. — Zápas o kompaktáta 12. — Slabost a síla husitství 13.

Hlava druhá.

M. Jan Rokycana a první Bratři.

Počátky Rokycanovy 14. — Jeho církevní politika 15. — Jeho postila a učení 17. — Rokycanovi posluchači: B. Řehoř a jeho přátelé 26. — Styky s Vilémovem 28. — Petr Chelčický 29. — Rokycana a Petr 29. — Petr Chelčický a Bratři 31. — Přestěhování Bratří do Kunvaldu a B. Michal 32.

Hlava třetí.

Vznik Jednoty a první její pronásledování 1458—1464.

Bratři klatovští 34. — Společné snesení z r. 1460 o Písmu sv. jakožto normě 37. — První pronásledování a jeho příčiny 38. — Zatčení Michalovo 40. — Pražští bratři a studenti, jejich mučení a odvolání 41. — Věznění B. Řehoře v Teplicích 43. — Řehořovo psaní panu podkomořímu 43. — Zatčení a výslech kněze Martina 46. — Martinův list Rokycanovi a další osudy 48. — Přjmluvčí a přátelé ze šlechty 51. — Bratrské názory podle prvních spisů Řehořových a Martinových 52. — Řád z r. 1464: 56. — „Bratři zákona Kristova“ 62. — „Pikarti“, „Valdenští“, „Jamnici“ 63.

Hlava čtvrtá.

Održzení Bratří od římské církve volbou a vysvěcením vlastních kněží.

Bratrský názor o dobrých a zlých kněžích 65. — Poměr těchto názorů k Petru Chelčickému 68. — Bratři se ohlížejí po církevní společnosti, k níž by mohli přistoupiti 69. — Jednání s Valdenskými 70. — Smrt biskupa Štěpána 72. — Volba prvních kněží 73. — B. Matěj biskupem 76. — „Potvrzení“ B. Matěje 78. — Vysvěcení zvolených kněží 78. — Píseň ordinační 79. — Valdenský „starší“ 80. — Gollovo a nové řešení otázky 81. — Význam a hodnota bratrského kněžství 83. — Apoštolská posloupnost 83. — Bratrský názor o ní 84. — B. Řehoř o apoštolské posloupnosti 88. — Úmysl Bratří při zřízení úřadu biskupského 89.

Hlava pátá.

Vnější zápasy 1469—1490.

Poměry 91. — Martin Lupáč 92. — Prvý list Rokycanovi 93. — Pamětní spis („čtvrtý list“) Rokycanovi 95. — Obranné spisy bratrské 97. — Rokycanův pastýřský list proti Bratřím 98. — Druhé pronásledování (1468—1471) 98. — Pátý až sedmý list Rokycanovi 100. — Smrt Rokycanova i Jiřího z Poděbrad Bratr Paleček 102. — Zlepšení v postavení Bratří 102. — Psaní městům 103. — První hádání s pražskými mistry (1473) 104. — Skon Řehořův 106. — Jan Ležka 107. — Druhé hádání s pražskými mistry (1478) 108. — Pastýřské listy konsistoře 111. — Připojení se braniborských Valdenských 112. — Bratří vypověděni z Moravy, jdou do Multanska 115. — Jejich návrat 116. — Náboženské spory v Čechách 117. — Usnesení sněmu z r. 1484 o Bratřích 119. — Smír mezi katolíky a podobojími 120. — Synoda r. 1486: 121. — Jan Zajíc z Hazmburka a Bratří 123.

Hlava šestá.

Učení, bohoslužba, ústava i rozšíření Bratří v této době.

1. Učení a bohoslužba.

1. O písmu sv. 125. — 2. O církvi 126. — 3. O svátostech 129. — a) svěcení kněží 129. — b) křest 130. — c) konfirmace 133. — d) Večeře Páně 133. — e) katechumenát a přijímání do Jednoty 136. — f) pokání 137. — g) zpověď 137. — h) manželství 138. — i) poslední pomazání 138. — 4. Bohoslužebné zvyky a řády 138. — 5. Věci služebné a podstatné; dosah této zásady 139. — Církev a stát 142. — Hodnota bratrských názorů 144.

2. Ústava a rozšíření Jednoty.

Ústava 146. — Rozšíření 148.

Hlava sedmá.

Vnitřní spory. Boj o „hojnější spravedlnost“ 1490—1499.

Noví mužové po B. Řehořovi 150. — Vnitřní spory 152. — Lukáš, Jan Černý, Vavřínek Krasonický 153. — Noví bratři a zásady Řehořovy 155. — Brandýské snesení z r. 1490 a jeho zvrácení 157. — Spor o hojnější spravedlnost 160. — Cesta na východ (1491-2) 161. — Spisy Lukáše, Prokopa a Krasonického 162. — Synoda v Rychnově r. 1494: 165. — Synoda v Přerově r. 1494: 167. — „Malá stránka“ a její spor s „Velkou stránkou“ 168.

KNIHA DRUHÁ

DOBA BRATRA LUKÁŠE 1496—1528.

Hlava první.

Nová organisace Jednoty 1496—1502.

Spisy o příčinách oddělení 177. — Cesta do Itálie r. 1498 a diskuse s Valdenskými 178. — Reorganisace Jednoty: Rád biskupský, Synoda, Úzká rada, kněží atd. 182. — Pomocníci, soudcové atd. 186. — Živnosti dovolené a nedovolené, obchod, služba vojenská, přísaha atd. 188. — Skon

Matějův. Volba čtyř starších 191. — Agenda, Kancionál, Otázky dětinské 193. — Odpor proti Lukášovým řádům 195. — Skon B. Michala 196.

Hlava druhá.

Nepřátelství a pronásledování Jednoty 1500—1504.

Vladislavské zřízení zemské z r. 1500 a česká šlechta 197. — Česká šlechta a Bratří 198. — Podobojí 200. — Humanisté dr. Augustin a M. Jan Černý 200. — Inkvizitor Jindřich Institoris 203. — Rostoucí nepřátelství 204. — Královský list proti Bratřím 205. — Nesvornost mezi katolíky a utrakvisty 206. — Úpálení šesti bratří v Boru 208. — Nové útoky a obrany písemné 208. — Novoroční výslech Bratří v Praze (1504) 212. — Šťastný konec výslechu. — Korespondence Bratří s administrátorem podobojí 215.

Hlava třetí.

Pokračování a zesílení pronásledování. Mandát svatojakubský.

Spisovatelská činnost B. Lukáše 217. — Krescencie Zmrzlíková a kněz Jan Bechyňka 217. — Moravský sněm a výnos protibratrský 218. — B. Šimon v Hranicích 219. — Skon B. Prokopa 219. — První list dr. Augustina králi 220. — Nový výnos proti Jednotě 221. — Confessio fidei fratrum 1507 a listy Marty z Boskovic králi 222. — Druhý list dr. Augustina 223. — Pražské slyšení vánoční (27. prosince 1507) 223. — Mandát svatojakubský z r. 1508: 224. — Moravský mandát 226.

Hlava čtvrtá.

Následky jakubského mandátu 1508—1516.

B. Tůma píše p. Janu Kostkovi a Vilémovi z Pernštejna 229. — Prosby ke králi a k administrátorovi 232. — Slyšení Bratří v Praze 27. prosince 1509: 233. — Lukáš „O obnově církve svaté“ 235. — Shromáždění Úzké rady 14. dubna 1510: 236. — Skon úhlavních nepřátel 236. — Celkový účinek svatojakubského mandátu 237. — Církevní rozkol v Čechách 237. — Apologie bratrská z r. 1511: 238. — Poselství k Valdenským 239. — Ondřej Polívka 239. — Jiří Volyňský 241. — Jana z Krajku 244. — Církevní kázeň za pronásledování 246. — B. Lukáš v Janovicích 247. — Smrt Vladislava a konec pronásledování 248.

Hlava pátá.

Styky Bratří s Erasmem a Lutherem 1518—1524.

Změny ve správě Jednoty 250. — Spor s Dr. Zoubkem 252. — Poselství k Erasmovi 252. — Styky podobojích s Lutherem 254. — Matěj Poustevník a Tomáš Múnzer v Praze 255. — Pavel Sperát a Conclusiones Beghardorum et Bohemorum. První poselství bratrské k Lutherovi 257. — Otázky Optátovy a Lutherova odpověď 258. — Lukášův úsudek o Lutherově odpovědi 260. — Druhé a třetí bratrské poselství k Lutherovi 262. — Lutherův spis „O klanění“ a bratrská odpověď 265. — Čtvrté a páté bratrské poselství k Lutherovi 267.

Hlava šestá.

Reakce podobojí proti novoutrakvistům a Bratřím 1522—1526.

Luther a čeští podobojí 268. — Caherova zrada. Reakce v Praze 269. — Jan Kalenec a Amosenci 270. — Bratrské listy veřejnosti a králi 271. —

Jednání o vyrovnání mezi podobojími a Římem 273. — Konec hrůzovlády Paškovy a Caherovy 274.

Hlava sedmá.

Bratří a různé náboženské zjevy zvláště na Moravě. Skon Lukášův.

Spor s Kalencem a Amosenci 275. — Spisy Zwingliovy na Moravě 277. — Michal Weisse a Jan Čížek proti Lukášovi 278. — Lilečtí bratři 282. — Vyjednávání s moravskými novokřtěníci 283. — Lukášův skon a závět 284.

Hlava osmá.

Bratrské učení a bohoslužba za B. Lukáše.

Spisovatelská činnost Lukášova 287. — 1. Učení o církvi 290. — 2. o Písmu sv. 292. — 3. o svátostech 293. — 4. o křtu 294. — Základní pokání 296. — Opětování křtu 297. — Agenda pro křest dospělých (přijímání do Jednoty) 298. — Křest dětí 303. — Agenda pro křest dětí 303. — Přijímání 305. — 5. O břimování 309. — 6. O večeři Páně 309. — Způsob přítomnosti Kristovy a svátostný chléb a víno 310. — Klanění svátosti 311. Duchovní požívání, účinky sv. večeře 313. — Bratrská večeře Páně 315. — 7. O kněžství 318. — Bezženství 320. — Vzdělání kněžské 320. — Kancionál 322. — 8. O manželství 323. — 9. O pokání 323. — 10. O posledním pomazání 326. — 11. O poměru mezi věrou a skutky 326.

PŘÍLOHY:

I. Čtyři Pražské artikule	str. 331
II. Bratrské konfese až do smrti Lukášovy	333
III. Spisy B. Lukáše :	
A. Soustavný přehled	334
B. Seznam chronologický	346
IV. Sbírký pramenů k dějinám bratrským :	
1. Acta Unitatis Fratrum	351
2. Historia Fratrum	354

ZKRATKY	356
SEZNAM VYOBRAZENÍ	356
REJSTŘÍK	357
